

ผลการดำเนินงานโครงการอบรมการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย ด้วยโปรแกรม Desktop Author สำหรับครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาคใต้

พิเชษฐ เพียรเจริญ*

อำนาจ สุกนเขตร์**

หลักการและเหตุผล

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Book เป็นหนังสือที่นำเอาเทคโนโลยีของคอมพิวเตอร์ที่มีศักยภาพครบถ้วนทั้งด้านการบันทึก การนำเสนอ และการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ หรือองค์ความรู้สู่ผู้อ่าน ในรูปของสัญญาณดิจิทัลที่สามารถทำหน้าที่พื้นฐานเช่นเดียวกับหนังสือแบบเดิมเล่มดี ๆ ได้ทุกประการ ประกอบกับศักยภาพของคอมพิวเตอร์ด้านอื่น ๆ เช่น สามารถบันทึกข้อมูลได้ในปริมาณมาก สามารถเรียกมาอ่าน ปรับปรุงแก้ไข ทำสำเนาหรือโอนข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว จึงนับว่าการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตและหน่วยงานเป็นอย่างมาก

Desktop Author เป็นโปรแกรมสร้างสรรค์สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Publishing) ในรูปแบบหน้าพลิก 3 มิติ (3D Page Turning) ที่เสมือนการเปิดหน้าหนังสือจริง และกำหนดส่วนประกอบได้ในลักษณะเดียวกับหนังสือทั่วไป คือมีปกหน้า สารบัญ เนื้อหาในรูปแบบข้อความ รูปภาพ และนอกจากนี้ยังสามารถที่จะแทรกภาพเคลื่อนไหว ไฟล์ภาพยนตร์ Flash Movie และเสียงบรรยาย ลงไปในหนังสือได้ โดยผลงานจาก Desktop Author เรียกว่า Digital Web Book (DWB) มีจุดเด่นคือไฟล์ที่ได้มีขนาดเล็ก ลักษณะคล้ายกับหนังสือ สามารถสั่งพิมพ์ในแต่ละหน้าหรือทั้งหมดได้ สามารถเผยแพร่ผ่านระบบเครือข่ายได้ง่าย หรือสามารถที่จะส่งไฟล์ผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) ได้ นอกจากนี้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างด้วยโปรแกรมนี้ ผู้ใช้สามารถอ่านในคอมพิวเตอร์ เครื่องไหนก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีโปรแกรม Desktop Author ในเครื่องที่เปิดอ่าน

* นักวิชาการโสตทัศนศึกษาชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานพัฒนาและเผยแพร่นวัตกรรมเทคโนโลยี การศึกษา ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**นักวิชาการอุดมศึกษา กลุ่มงานพัฒนาและเผยแพร่นวัตกรรมเทคโนโลยีการศึกษา ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วารสารวิทยบริการ
ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๖

ผลการดำเนินงานโครงการอบรมการสร้างฯ
พิเศษฐ เพียรเจริญ และอำนาจ สุคนเชตร์

การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เครือข่ายคอมพิวเตอร์นั้น เป็นการพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคอีเลิร์นนิ่งอีกรูปแบบหนึ่ง ที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ รวมทั้งมีงานวิจัยหลายงานด้วยกันสนับสนุนว่า เนื้อหาการเรียน ซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านทางมัลติมีเดียนั้น สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการเรียนจากสื่อข้อความเพียงอย่างเดียว ดังนั้น เทคโนโลยีสื่อประสมจึงช่วยส่งเสริมให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถนำเสนอเนื้อหาได้อย่างมีความหมายต่อผู้อ่านมากขึ้น

จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบมุ่งเป้าไปยังโรงเรียนและครู เพื่อก่อสถานการณ์ความไม่สงบขึ้นมา เช่น เผาโรงเรียน ดักซุ่มทำร้ายครู เป็นต้น ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้บริหารที่โรงเรียนนั้นสังกัดอยู่สั่งปิดการเรียนการสอน ส่งผลให้การสอนของครูไม่เต็มเวลาและนักเรียนก็ไม่สามารถเรียนได้เต็มเวลาเช่นกัน ทำให้การเรียนการสอนของโรงเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความล่าช้าและนักเรียนมีมาตรฐานการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์

กลุ่มงานพัฒนาและเผยแพร่นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ เป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีหน้าที่เผยแพร่และพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดียและปัญหาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงได้จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดียด้วยโปรแกรม Desktop Author สำหรับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาคใต้และการซ่อมดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ ขึ้นเพื่อมุ่งถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ให้แก่ครูตำรวจตระเวนชายแดนและนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีมาตรฐานการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี อีกทั้งให้ครูตำรวจตระเวนชายแดนมีความรู้ ความสามารถดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเรียนรู้การใช้งานโปรแกรม Desktop Author
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างสื่อการเรียนการสอนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้
4. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

กลุ่มเป้าหมาย

ครูตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 44 จำนวน 22 คน

วารสารวิทยบริการ
ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๖

ผลการดำเนินงานโครงการอบรมการสร้างฯ
พิเศษ เพียรเจริญ และอำนาจ สุนัข

ระยะเวลาดำเนินงาน

วันที่ 28-30 พฤษภาคม 2555

วิทยากร

1. นายพิเศษ เพียรเจริญ	นักวิชาการโสตทัศนศึกษาชำนาญการพิเศษ
2. นายอดุลย์ วันสุไลมาน	นายช่างอิเล็กทรอนิกส์
3. นายอำนาจ สุนัข	นักวิชาการอุดมศึกษา
4. นายวิษณุ เพชรประวัติ	นักวิชาการอุดมศึกษา
5. นายคณิศร รักจิตร	นักวิชาการโสตทัศนศึกษา
6. นายกฤษ คงสีพุด	นักวิชาการอุดมศึกษา
7. นายวิภัทร ศรีพิพรหม	วิศวกรชำนาญการพิเศษ
8. นายวิศิษฐ์ โชติอุทัยกุล	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
9. นายศิริพงษ์ ศิริวรรณ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ

หัวข้อการอบรม

1. ติดตั้งโปรแกรม แนะนำส่วนต่างๆ และสร้างชิ้นงาน
2. การทำงานกับมัลติมีเดีย หน้าและทดสอบชิ้นงาน
3. การตกแต่งชิ้นงาน สร้างแบบทดสอบและซักถามข้อสงสัย
4. การใช้งาน Desktop Author และปฏิบัติการสร้าง e-Book
5. หลักการทำงานและการวินิจฉัยอาการเสียของเครื่องคอมพิวเตอร์
6. การวินิจฉัยอาการเสียของเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วย SystemRescueCD
7. การติดตั้งชุดซอฟต์แวร์ PSU-Baby
8. แนะนำการใช้งานชุดซอฟต์แวร์ PSU-Baby

ผลการดำเนินโครงการ

มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวนทั้งสิ้น 26 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 26 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

วารสารวิทยบริการ
ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๖

ผลการดำเนินงานโครงการอบรมการสร้างฯ
พิเศษรู้ เพียรเจริญ และอำนาจ สุขคนเขตร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 1 แสดงจำนวนข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้นสังกัดของผู้เข้าอบรม		
- กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 44	26	100.0
2. สถานที่ตั้งของโรงเรียนผู้เข้าอบรม		
- บัตตานิ	6	23.0
- ยะลา	10	38.5
- นราธิวาส	10	38.5
3. เพศ		
- ชาย	20	76.9
- หญิง	6	23.1
4. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	15	57.7
- ปริญญาตรี 26	11	42.3
5. ตำแหน่งของผู้เข้าอบรม		
- ครูผู้สอน (ครู ค.ศ.1/ครู ปท.1)	13	50.00
- ครูใหญ่/ผบ.หมู่	13	50.00
6. พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์		
- มีพื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์	21	80.80
- ไม่มีพื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์	5	19.20
7. ระดับชั้นที่ผู้เข้าอบรมสอน		
- บริบาล-อนุบาล	1	3.80
- ประถมศึกษาปีที่ 1-3	14	53.80
- ประถมศึกษาปีที่ 4-6	10	38.50
- มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	1	3.80
8. การใช้โอเอิร์นนิงในโรงเรียน		
- มี	3	11.50
- ไม่มี	23	88.50
9. สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน		
- บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	2	7.70
- หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book)	1	3.80
- วีดิทัศน์และเสียง (VDO and Sound)	9	34.60
- อื่น ๆ	7	30.80
- ไม่ระบุ 2	6	23.10

วารสารวิทยบริการ
ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๖

ผลการดำเนินงานโครงการอบรมการสร้างฯ
พิเศษ เพียรเจริญ และอำนาจ สุคนเขตร์

จากตาราง 1 พบว่า ผู้เข้าอบรมทั้งหมด สังกัดโรงเรียนในกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 44 คิดเป็นร้อยละ 100.0 โดยมาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกจังหวัดจำนวนใกล้เคียงกัน และผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 76.9 และมีระดับการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 57.7 โดยมีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน และเป็นครูใหญ่/ผบ.หมู่ จำนวนเท่ากัน ผู้เข้าอบรมมีพื้นฐานความรู้ทางคอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 80.8 เป็นครูสอนระดับประถมศึกษา ร้อยละ 92.3 และโรงเรียนของผู้เข้าอบรมยังไม่มีการใช้ไอทีรึนึ่งเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.5 ในการอบรมครั้งนี้ ผู้เข้าอบรมใช้สื่อวีดิทัศน์และเสียง (VDO) ร้อยละ 34.6

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการฝึกอบรม

ระดับความพึงพอใจต่อการเข้าฝึกอบรมในครั้งนี้ จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ และในภาพรวมสามารถสรุปได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 ระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการฝึกอบรม จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม

ความพึงพอใจ	\bar{X}	ระดับความพึงพอใจ
1. การประชาสัมพันธ์	4.00	มาก
2. ความครอบคลุมของเนื้อหา (หลักสูตร)	4.23	มาก
3. เอกสารประกอบการฝึกอบรม	3.85	มาก
4. จำนวนชั่วโมงของการฝึกอบรม	3.85	มาก
5. เวลาพักระหว่างการฝึกอบรม	4.08	มาก
6. คอมพิวเตอร์และเครื่องมือประกอบการสอน	4.04	มาก
7. การตรงต่อเวลาของวิทยากร	4.50	มาก
8. การแนะนำตัวเองของวิทยากร	4.42	มาก
9. ความรู้สึกเป็นกันเอง	4.58	มากที่สุด
10. ความรู้ของวิทยากร	4.62	มากที่สุด
11. กลวิธีเทคนิคในการอบรม	4.38	มาก
12. การจัดระเบียบความคิด	4.31	มาก
13. ทักษะการสื่อสาร เช่น การประสานสายตากับผู้เรียน	4.54	มากที่สุด
14. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	4.50	มาก
15. การตอบคำถามของวิทยากร	4.58	มากที่สุด
16. การใช้ข้อมูลย้อนกลับของวิทยากร	4.42	มาก
17. การบรรลุวัตถุประสงค์ในการอบรม	4.31	มาก
18. การนำประโยชน์ไปใช้	4.15	มาก
19. โดยภาพรวมของการฝึกอบรม	4.50	มาก

วารสารวิทยบริการ

ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๖

ผลการดำเนินงานโครงการอบรมการสร้างฯ

พิเศษรู้ เพียรเจริญ และอำนาจ สุคนเขตร์

จากตาราง 2 พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจมากที่สุด ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ของวิทยากร (\bar{X} = 4.62) รองลงมาคือ ความรู้สึกเป็นกันเอง การตอบคำถามของวิทยากร และทักษะการสื่อสาร เช่น การประสานสายตากับผู้เรียน (\bar{X} = 4.58, \bar{X} = 4.58 และ \bar{X} = 4.54 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมในครั้งนี้อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.50)

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

ระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมในครั้งนี้อย่างจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ และในภาพรวม สามารถสรุปได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 ระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำแนกเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจ	\bar{X}	ระดับความพึงพอใจ
1. หลักการทำงานของคอมพิวเตอร์	4.40	มาก
2. การวินิจฉัยอาการเสีย/ชำรุดของคอมพิวเตอร์	4.07	มาก
3. การประกอบคอมพิวเตอร์	4.22	มาก
4. การเปลี่ยนอะไหล่คอมพิวเตอร์	4.14	มาก
5. การติดตั้งซอฟต์แวร์ชุด PSU-Baby	4.23	มาก
6. การใช้งานโปรแกรม LibreOffice	4.30	มาก
7. การติดตั้งโปรแกรม Microsoft Windows XP	4.32	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมในครั้งนี้อย่างจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ โดยผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในความรู้เกี่ยวกับหลักการทำงานของคอมพิวเตอร์ สูงสุด (\bar{X} = 4.40) รองลงมาคือ การติดตั้งโปรแกรม Microsoft Windows XP การใช้งานโปรแกรม LibreOffice ทดแทน Microsoft Office และการติดตั้งซอฟต์แวร์ชุด PSU-Baby ตามลำดับ (\bar{X} = 4.32, 4.30, และ 4.23 ตามลำดับ)

ส่วนที่ 4 ความต้องการและข้อเสนอแนะ

- รายการเด่นในการฝึกอบรมและสิ่งที่ประทับใจ
ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ประทับใจในความรู้ วิธีการติดตั้งโปรแกรมต่าง ๆ และการประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์ และความเป็นกันเองของวิทยากร
- รายการที่ควรปรับปรุงในการฝึกอบรม
ผู้เข้าอบรมส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าระบบการเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ และเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และเห็นควรเพิ่มชั่วโมงการสอนมากกว่านี้

วารสารวิทยบริการ
ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๖

ผลการดำเนินงานโครงการอบรมการสร้างฯ
พิเศษรู้ เพียรเจริญ และอำนาจ สุนัขเขตร

3. ควรมีรายการอะไรเพิ่มเติมนอกจากที่จัดไว้
ผู้เข้าอบรมมีความต้องการให้มีการสอนวิธีการติดตั้งอินเทอร์เน็ต และการลงโปรแกรมอื่น ๆ
ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน
4. รายการที่ไม่จำเป็นในการฝึกอบรมที่ควรตัดออก
ผู้เข้าอบรมมีข้อเสนอแนะไม่จำเป็นต้องสอนความรู้พื้นฐาน เพราะผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่
มีความรู้แล้ว ทำให้เสียเวลาสำหรับการสอนที่จำเป็น
5. ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดอบรม
ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าควรจัดอบรมในช่วงปิดภาคการศึกษา (เมษายน/ตุลาคม)
ร้อยละ 61.4 รองลงมา เห็นว่าช่วงเปิดภาคการศึกษา (มิถุนายน/พฤศจิกายน) ร้อยละ 15.4
6. ระยะเวลาในการจัดอบรม
ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรจัดอบรมเป็นระยะเวลา 4 และ 5 วัน มากที่สุด
ร้อยละ 30.8 และมากกว่า 5 วัน ร้อยละ 15.6
7. ท่านสามารถนำความรู้ส่วนไหนไปใช้งานมากที่สุด
ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่คิดว่า สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดูแลและซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์
การติดตั้งโปรแกรมมากที่สุด
8. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ
ผู้เข้าอบรมบางส่วน มีความเห็นว่า ควรเพิ่มเวลาในการจัดอบรมให้มากขึ้น ให้มีการจัดอบรม
ทบทุนทุกปี ๆ ละครั้ง และมีความเห็นว่าวิทยากรสอนเร็วเกินไป ทำให้ตามไม่ทัน นอกจากนี้พบว่า
มีปัญหาอุปสรรคการเชื่อมต่อไม่เพียงพอ

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานโครงการฯ ผู้จัดโครงการฯ มีข้อเสนอแนะว่า งบประมาณน้อยเกินไป
ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และควรมีการจัดอบรมทบทุนทุกปี เพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

เอกสารอ้างอิง

- กิตานันท์ มะลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ครรชิต มัลลียงศ์. (2540). นวัตกรรมทางเทคโนโลยี 2000. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
